

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2020
(nr.277 din 28.11.2019)

Direcția generală juridică a examinat în mod prioritar proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii cu privire la actele normative nr.100/2017, și comunică următoarele.

Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului, fiind aprobat prin Hotărîrea nr.574 din 27 noiembrie 2019, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit Notei Informative, proiectul legii bugetului de stat pe anul 2020 a fost elaborat conform cadrului legal, care reglementează aspectele bugetar-fiscale.

Conform estimărilor, în anul 2020 *veniturile bugetului public național* vor fi în creștere cu 8,9 la sută față de volumul precizat în anul 2019, cheltuielile - cu 10,3 la sută, deficitul bugetar atingînd nivelul de 3,3% din PIB.

Bugetul de stat pentru anul 2020 se propune a fi aprobat la *venituri* în sumă de 44136645,0 mii lei și la *cheltuieli* în sumă de 51551945,0 mii lei, cu un deficit în sumă de 7415300,0 mii lei.

3. Potrivit art.47 alin.(1) lit.d) și lit.e) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, Guvernul aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare pe anul următor – pînă la 15 octombrie, iar Parlamentul urmează să adopte legile bugetare anuale pe anul următor – pînă la 1 decembrie.

Proiectul de lege a bugetului de stat pe anul 2020 a fost înregistrat în Parlament la data de 28 noiembrie, cu depășirea termenului stabilit de lege. Faptul dat generează dificultăți în respectarea procedurii legislative de examinare a proiectelor de legi bugetare pentru anul următor, prin reducerea termenelor destinați etapelor de examinare, ținînd cont de obligativitatea de avizare a amendamentelor înaintate la proiectul de lege respectiv de către

Guvern. La fel, se va încălca termenul pentru adoptare legii bugetare anuale.

Obiecții de ordin tehnico-juridic și redacțional

1. La art.2 lit.f), considerăm oportun de a substitui cuvintele "printr-un regulament aprobat de Guvern" cu cuvintele "prin Regulament privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural în scop de precizie și corespundere cerințelor tehnicii legislative stabilite în Legea nr.100/2017.

2. La art.10, care stabilește *valoarea de referință* pentru calcularea în anul 2020 a salariilor angajaților din sectorul bugetar, expunem următoarele:

Legea nr.270/2018 privind sistemul *unitar* de salarizare în sectorul bugetar, prevede la art.12 alin.(14)-(16) stabilirea valorii de referință corespunzătoare coeficientului de salarizare 1,00 prin Legea bugetului de stat pentru anul respectiv, care se va reexamina anual în funcție de condițiile economice din țară și posibilitățile bugetului public național, cel puțin la nivelul prognozat al ratei inflației, și garantează că valoarea de referință aprobată anual nu poate fi mai mică decât cuantumul stabilit în anul precedent.

Alin.(1) art.10 din proiectul supus avizării stabilește pentru anul 2020 *valoarea de referință* în mărime de 1650 lei.

La examinarea valorii de referință prevăzute la alin.(1) urmează a se asigura existența normelor juridice de drept material și de drept procedural clare, previzibile și cu caracter permanent, ce ar reglementa definiția și formula de calcul. În special, urmează a se explica modul de *determinare a valorii de referință de bază* pentru anul 2020, atât în scopul prognozării acesteia pentru anii următori, ca și valoare de referință de start, cât și în vederea determinării posibilităților economice pentru reglementarea normelor de derogare prevăzute la alin.(2).

Alin.(2) al art.10, prin derogare de la prevederile alin.(1), stabilește valori de referință pentru 8 categorii de subiecți ai sistemului *unitar* de salarizare din sectorul bugetar, unele valori fiind prevăzute în mărime dublă față de altele, contrar conceptului și denumirii legii.

Asemenea abordare, poate fi acceptată doar în cazul existenței unor argumente justificative de ordin economic și financiar, care sub aspect juridic poate avea forma unei norme tranzitorii stabilite prin legea de bază în domeniu, necesară implementării noului sistem de salarizare în sectorul bugetar, cu caracter temporar și avînd drept scop atingerea unui plafon de salarizare mai înalt în viitor (de exemplu, a salariului minim în domeniul bugetar, reieșind din criteriile de determinare a acestuia stabilite prin lege).

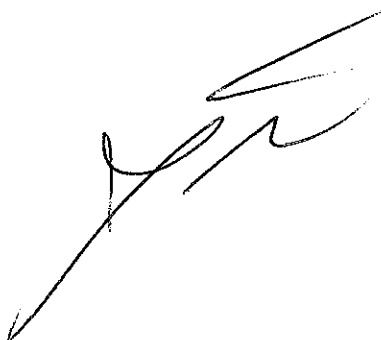
Astfel, urmează a se explica modul de calculare a sumei ce constituie valoarea de referință anuală în mod diferențiat pentru fiecare categorie de subiecți menționați, reieșind din argumentele aduse de autori pentru norma

alin.(1) al art.10. Altfel, astfel de indicatori ca condițiile economice din țară, posibilitățile bugetului public național și coeficientul de inflație nu se aplică tuturor subiecților în mod egal.

Constatăm lipsa de stabilitate, previzibilitate și certitudine, aprobate la nivel conceptual, pentru întregul sistem de salarizare în domeniul bugetar, contrar principiilor generale ale legiferării stabilite la art.3 alin.(1) lit.d) din Legea nr.100/2017, care pot duce la interpretarea și aplicarea discreționară și subiectivă a normelor juridice față de subiecții acesteia.

Totodată, normele articolului respectiv vor genera discuții și inițiative permanente privind majorarea nejustificată a cercului de subiecți ai normelor de derogare. La determinarea salariului de bază ca element principal în exercitarea dreptului la muncă și la o remunerare corespunzătoare, normele de diferențiere a unor categorii de subiecți în raport cu altele, bazate pe valorificarea aportului și determinarea importanței funcțiilor acestora în dependență de voința și caracterul discreționar, pot aduce atingere principiului egalității garantat de art.16 din Constituție.

3. La examinarea proiectului de lege în lectura a doua, se va ține cont de prevederile art.131 din Constituție, Hotărârile Curții Constituționale nr.19/1999 și nr.29/2001, precum și alin.(2)-(6) ale art.58 din Regulamentul Parlamentului, privind existența avizului pozitiv al Guvernului la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare, drept condiție obligatorie pentru adoptarea acestora de Parlament.

**Șef Direcție
Ion CREANGĂ**

Ex. L. Bordei
Tel.585